

مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده

جهان سوم و مسائل آن

- ♦ طراحی تست مفهومی از ۳ منبع اصلی جهان سوم و مسائل آن
- ♦ با پاسخ‌های کاملاً تشریحی همراه با رفرنس‌دهی به منابع مرجع
- ♦ براساس آخرین تغییرات و سرفصل‌های مصوب
- ♦ همراه با نکات طلایی و آزمونی در پاسخنامه تشریحی
- ♦ ویژه آزمون کارشناسی ارشد علوم سیاسی / روابط بین‌الملل و اندیشه‌های سیاسی

مؤلفین:

دکتر علی صفیاریپور

(رتبه یک مجموعه‌ی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل)

سمیرا باقری

(رتبه ۱۸ مجموعه‌ی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل)

انتشارات
اندیشه‌آرشد

فهرست مطالب

۵	سؤالات مسائل سیاسی - اقتصادی جهان سوم
۴۵	پاسخنامه مسائل سیاسی - اقتصادی جهان سوم
۹۲	سؤالات توسعه در مکاتب متعارض
۱۴۰	پاسخنامه توسعه در مکاتب متعارض
۱۹۰	سؤالات عقلانیت (سریع القلم)
۲۱۰	پاسخنامه عقلانیت
۲۳۴	سؤالات سیاست در جهان در حال توسعه (ساعی و میرترابی)
۲۷۴	پاسخنامه سیاست در جهان در حال توسعه
۳۱۸	منابع

مقدمه

به نام خدا

خداوند متعال را شاکریم بار دیگر توفیق داد قدمی در راستای رفع دغدغه داوطلبان کنکور علوم سیاسی در حوزه کنکور ارشد و دکترا برداریم، با توجه به استقبال گسترده داوطلبان از کتب کنکوری چاپ شده پیشین توسط این تیم، شامل: جامعه شناسی سیاسی، سیاست خارجی جمهوری اسلامی، تاریخ روابط بین الملل، سازمان های بین الملل، بانک سوالات دکترای علوم سیاسی، آزمون یار علوم سیاسی، نکته و تست علوم سیاسی، آزمون یار روابط بین الملل، نکته و تست روابط بین الملل، آزمون یار منطقه ای، آزمون یار دیپلماسی، نکته و تست دیپلماسی، روش پژوهش، اندیشه های سیاسی، مبانی علم سیاست، اصول روابط بین الملل، تحولات سیاسی اجتماعی ایران، زبان تخصصی علوم سیاسی و. قرار بر این شد در حوزه مسائل سیاسی - اقتصادی جهان سوم کتابی طراحی شود که علاوه بر استفاده از منابع درجه اول در حوزه مسائل جهان سوم، دغدغه دانشجویان علوم سیاسی تا حدود بسیار زیادی رفع شود. تصمیم گرفتیم تا جامع ترین کتاب کنکوری در حوزه مسائل جهان سوم را به رشته تحریر درآوریم. داوطلبان کنکور ارشد و داوطلبان کنکور دکترای علوم سیاسی با وجود این کتاب نیاز به مطالعه هیچ منبع دیگری ندارند. ما با همین کتاب بالای ۸۰ درصد را برای زیرگروه مسائل جهان سوم تضمین می کنیم. همچنین از سرکار خانم سمیرا باقری دانش آموخته روابط بین الملل که در تألیف این کتاب (مسائل جهان سوم) و سایر کتابها از جمله سیاستگذاری عمومی، اقتصاد سیاسی و مبانی علم سیاست با ما همکاری داشته اند، صمیمانه تشکر می نماییم.

دکتر علی صفیاریپور

رتبه ۱ مجموعه علوم سیاسی و روابط بین الملل

داوطلبان کنکور ارشد و دکتری علوم سیاسی می توانند با مراجعه به کانال تلگرامی و صفحه اینستاگرامی از مطالب مشاوره کنکور استفاده داشته باشند.

آیدی کانال تلگرام مشاوره ارشد و دکترای علوم سیاسی: [t.m/politicsman](https://t.me/politicsman)

آدرس صفحه اینستاگرام مشاوره ارشد و دکترای علوم سیاسی: [politicsman_1400](https://www.instagram.com/politicsman_1400)

آیدی تلگرامی علی صفیاریپور جهت مشاوره: [Alisafyarpoor](https://www.instagram.com/Alisafyarpoor)

سؤالات مسائل سیاسی- اقتصادی جهان سوم

۱. نخستین بار چه کسی اصطلاح جهان سوم را به کار برد؟
(الف) آلفرد سووی (ب) هربرت اسپنسر (ج) امیل دورکیم (د) جان لاک
۲. اصطلاح جهان سوم ابتدا در کدام کشور به کار گرفته شد؟
(الف) فرانسه (ب) هلند (ج) آلمان (د) سوئد
۳. کدام گزینه در خصوص اصطلاح جهان سوم صحیح نیست؟
(الف) کلمه سوم، در تاریخ تحولات سیاسی فرانسه سابقه طولانی تری دارد. این سابقه به دوران انقلاب کبیر فرانسه بر می گردد.
(ب) اصطلاح طبقه سوم و حکومت سوم از اصطلاحاتی است که به طور وسیعی در فرانسه به کار گرفته شد و معانی آن در فرانسه شباهت زیادی با معنای جهان سوم در جهان امروز داشت.
(ج) معنای اولیه جهان سوم که به جایگاه این کشورها در بلوک بندی های نظامی و سیاسی مربوط می شد حالت انفعالی داشت.
(د) رهبران هند نظریه نیروی سوم را به عنوان بلوکی از کشورهای مستقل جهان که خواهان ایفای نقش نقش فعال در جهت حفظ استقلال خویش و اصلاح نظام بین المللی دو قطبی پس از جنگ بودند، مطرح ساختند.
۴. طبق نظریه مائوتسه دون کشورهای جهان به چند دسته تقسیم می شوند؟
(الف) جهان امپریالیسم (ب) جهان سوسیال امپریالیسم
(ج) جهان سوم (د) همه گزینه ها
۵. نظریه سه جهان از است؟
(الف) مائوتسه دون (ب) گاندی (ج) هانتینگتون (د) سمیر امین
۶. اولین گروهی اعضای جنبش عدم تعهد کجا برگزار شد؟
(الف) اندوزی (ب) چین (ج) ژاپن (د) هند
۷. رهبران کمونیست چین کشورها را به چند دسته تقسیم می کردند؟
(الف) جهان اول شامل دو ابرقدرت امپریالیستی یعنی ایالات متحده آمریکا و اتحاد شوروی
(ب) کشورهای اروپای غربی، ژاپن، کانادا و آن دسته از کشورهای اروپای شرقی که دنباله رو اتحاد شوروی بودند.
(ج) جهان سوم شامل کشورهای فقیر
(د) گزینه الف و ب
۸. در نظریه انقلاب مائو و پیروانش کدام گروه نیروی اصلی انقلاب بودند؟
(الف) بازاریان (ب) روستاییان (ج) طبقه متوسط (د) شهرنشینان

۶ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۹. کدام گزینه از انتقادات وارد شده به مفهوم جهان سوم نیست؟

الف) عده‌ای از صاحب نظران استدلال کرده‌اند که غالب کشورهای موسوم به جهان سوم گرچه به طور رسمی جز اتحادیه‌ها و بلوک‌های سیاسی نظامی شرق نیستند، اما سیاست خارجی مستقلی نیز ندارند و معمولاً دنباله‌رو یکی از ابرقدرت‌ها هستند.

ب) با پایان ج سرد و به خصوص پس از فروپاشی بلوک شرق کاربرد اصطلاح جهان سوم تا حدود زیادی بی معنا شده است.

ج) عده‌ای دیگر تقسیم مردم و کشورهای جهان به سه دسته را نوعی تحریف می‌دانند و معتقدند دنیا فقط از دو گروه متخاصم و متضاد تشکیل شده که منافعی به هیچ وجه باهم سازگار نیست.

د) از نگاه مارکسیست‌ها تقسیم‌بندی کشورها به سه دسته انتزاعی و بسیار کلی است.

۱۰. تقسیم جهان به دو بخش شمال و جنوب توسط به کار برده شد؟

الف) قوام نکرومه ب) آلموند ج) هاوس هوفر د) هانتینگتون

۱۱. کدام گزینه از اندیشه‌های هاوس هوفر نیست؟

الف) او قبل از جنگ جهانی دوم جهان را به دو بخش شمال و جنوب تقسیم کرد.

ب) به عقیده او قدرت‌های بزرگ جهان همه دربخش شمالی واقع شده‌اند.

ج) هوفر چهار کشور قدرتمند از شرق به غرب را شامل ایالات متحده، ژاپن، روسیه و آلمان می‌دانست.

د) او معتقد بود هر یک از این کشورها به زودی همه مناطق جنوبی را به کشورشان ملحق می‌کنند.

۱۲. کدام گزینه مفهوم رشد را بیان می‌کند؟

الف) مفهوم رشد درمورد کشورهای جهان سوم غالباً در معنای اقتصادی آن به کار می‌رود.

ب) رشد اقتصادی کشورها بر اساس شاخص‌هایی چون تولید ناخالص ملی و تولید سرانه ملی محاسبه می‌شود.

ج) با استفاده از شاخص تولید ناخالص ملی حد نصاب خاصی برای تفکیک کشورهای رشد یافته از کشورهای

در حال رشد در نظر می‌گیرند.

د) گزینه الف و ب

۱۳. او توسعه را فرآیندی چند مرحله‌ای می‌داند؟

الف) مک کلند ب) پارسونز ج) روستو د) آلتوسر

۱۴. عالی‌ترین مرحله رشد اقتصادی از نگاه روستو کدام است؟

الف) سنتی ب) خیز ج) خیز د) مصرف انبوه

۱۵. کدام گزینه درمورد مفهوم توسعه صحیح نیست؟

الف) در سال‌های اولیه بعد از جنگ جهانی اول مفهوم توسعه را مترادف رشد و در همان معنای صرفاً اقتصادی به کار می‌بردند.

ب) روستو هر مرحله از مراحل توسعه (سنتی، انتقالی، خیز و مصرف انبوه) را از معیارهای اقتصادی چون میزان سرمایه‌گذاری، میزان رشد سالانه، میزان مصرف انبوه متمایز کرده و درباره آن‌ها بحث می‌کند.

ج) یکسان‌انگاشتن توسعه با رشد اقتصادی درست به نظر نمی‌رسید.

د) پس از آن مشخصاتی چون کاهش فقر و نابرابری در مفهوم توسعه گنجانده شد و توسعه به معنای بهبود زندگی اجتماعی در نظر گرفته شد.

سوالات مسائل سیاسی – اقتصادی جهان سوم | ۷

۱۶. کدام نظریه پرداز توسعه معتقد است برای اثبات توسعه در یک کشور باید دید در کنار افزایش درآمد سرانه، آیا فقر و بیکاری و نابرابری تغییر کرده یانه؟

الف) روستو ب) دیوید آپتر ج) دادلی سیرز د) لوسین پای

۱۷. کدام اندیشمند توسعه را جریانی چند بعدی می داند که مستلزم تغییرات اساسی در ساختار اجتماعی، طرز تلقی مردم، تسریع رشد اقتصادی و ریشه کن کردن فقر مطلق است؟

الف) دادلی سیرز ب) روستو ج) مایکل تودارو د) پارسونز

۱۸. مایکل تودارو وضعیت بهتر در مبحث توسعه را بر اساس چه ارزش هایی تعریف می کند؟
الف) تأمین معاش، افزایش اعتماد به نفس، آزادی افراد جامعه

ب) آزادی اجتماعی، آزادی اقتصادی، آزادی سیاسی

ج) تأمین معاش، عزت نفس، کاهش نابری

د) رشد اقتصادی، از بین بردن فقر، آزادی افراد جامعه

۱۹. کدام گزینه درمورد مفهوم توسعه صحیح است؟

الف) یکی از علل اصلی ابهامات و نارسایی های تعاریف توسعه، خود ماهیت مقوله توسعه است.

ب) مقوله توسعه ماهیتی ارزشی، هنجاری و نسبی دارد.

ج) توسعه مفهومی است که هر فرد و گروه و جامعه ای، معنا و ارزش های مورد نظر خود را از آن استنباط می کنند.

د) همه گزینه ها

۲۰. از نظر توسعه عبارت است از کلیه کنش هایی است که به منظور سوق دادن جامعه به سوی تحقق مجموعه منظمی از شرایط زندگی جمعی و فردی، که در ارتباط با برخی ارزش ها مطلوب تشخیص داده شده اند، صورت می گیرد؟

الف) گی روشه ب) اسپنسر ج) دانیل لرنر د) روستو

۲۱. کدام گزینه در مورد مفهوم نوسازی صحیح نیست؟

الف) اصطلاح نوسازی طی دو دهه ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰، مضمون بسیاری از مطالعات و پژوهش ها، به ویژه در آمریکا درباره کشورهای موسوم به جهان سوم بود.

ب) مکتب نوسازی حاصل مباحث و نظریاتی است که از سوی پژوهشگران آمریکایی در خصوص مسائل مربوط به دگرگونی های جوامع جهان سوم ارائه شد.

ج) این پژوهشگران تحت تأثیرات نظریاتی چون تکامل اجتماعی و تغییر اجتماعی بودند.

د) این دسته از پژوهشگران تحت تأثیر اندیشمندانی چون هربرت اسپنسر، امیل دورکیم، ماکس وبر و کارل مارکس، جوامع موجود را به دو دسته سنتی و نوین تقسیم می کردند.

۲۲. سریل ادوین بلک چند مرحله را برای نوسازی برشمرده است؟

الف) ۳ ب) ۴ ج) ۶ د) ۷

۸ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۲۳. کدام گزینه از مراحل سیریل ادوین بلک در نوسازی نیست؟

- (الف) ظهور نوگرایی و جنگ با سنت
(ب) پیروزی نوگرایی و ایجاد رهبری طرفدار نوگرایی
(ج) تحول عظیم اجتماعی و فرهنگی
(د) یکپارچگی جامعه

۲۴. کدام گزینه از انتقاداتی است که به نحله‌های مکتب نوسازی وارد شده است؟

- (الف) این دسته از نظریات استنباطی که خود از مراحل تحول جوامع غربی داشته‌اند، به سادگی به همه جوامع دیگر تعمیم داده‌اند.
(ب) راهی که غرب در تحول و نوسازی خود پیموده است را می‌توان تکرار کرد.
(ج) راهی که غرب طی کرده است، راهی ساده و خطی نبوده است.
(د) گزینه الف و ج

۲۵. از متغیرهای الگویی برای توضیح نوسازی استفاده کرده است؟

- (الف) پارسونز (ب) اسپنسر (ج) ماکس وبر (د) سیریل ادوین بلک

۲۶. کدام گزینه از مهمترین متغیرهای الگویی که پارسونز برای جوامع سنتی برشمرده، نیست؟

- (الف) عاطفی (ب) جمع‌گرایی (ج) خاص‌گرایی (د) اکتساب

۲۷. مهمترین متغیرهای الگویی پارسونز در وضعیت مدرن در کدام گزینه صحیح است؟

- (الف) اکتساب، تداخل کارکردها، غیر عاطفی، خودگرایی
(ب) غیر عاطفی، جمع‌گرایی، اکتساب، عام‌گرایی
(ج) تفکیک کارکردها، اکتساب، عام‌گرایی، خاص‌گرایی
(د) غیر عاطفی، خودگرایی، عام‌گرایی، اکتساب، تفکیک کارکردها

۲۸. او نوسازی را به عنوان حرکت جوامع از فنون ساده به کاربرد دانش علمی می‌داند؟

- (الف) فردیناند تونیس (ب) نیل اسملسر (ج) ماکس وبر (د) دیوید مک کلند

۲۹. کدام گزینه از انتقادات وارده بر مکتب نوسازی بر اساس متغیرهای الگویی است؟

- (الف) الگوهایی که از سوی این نظریه پردازان برای توصیف جوامع مدرن و سنتی انتخاب شده انتزاعی و دلخواهانه هستند.

- (ب) برخی خصوصیات جوامع غربی به طور دلخواهی انتخاب شده و به آن‌ها معنای مثبتی داده شده است و خصوصیات متفاوت با آن‌ها به عنوان خصوصیات سنتی معمولاً با معنای منفی ذکر شده است.
(ج) خصوصیات ذکر شده در این الگوها وابسته به مصادیق تجربی هستند.
(د) گزینه الف و ب

۳۰. او پیدایش انگیزه پیشرفت را عامل و نشانه نوسازی می‌داند؟

- (الف) دیوید مک کلند (ب) دانیل لرنر (ج) پارسونز (د) روستو

۳۱. پیدایش همدلی و مشارکت جمعی را در میان افراد جامعه، عامل و نشانه نوسازی آن

جامعه می‌داند؟

- (الف) دیوید مک کلند (ب) دانیل لرنر (ج) پارسونز (د) روستو

سوالات مسائل سیاسی - اقتصادی جهان سوم | ۹

۳۲. کدام اندیشمند نوسازی را بر اساس پیدایش فرآیند غربی شدن تعریف می کند؟
(الف) اسپنسر (ب) پارسونز (ج) سرینواز (د) دانیل لرنر
۳۳. نوسازی را بر اساس فرآیند شهری شدن تعریف می کند؟
(الف) روستو (ب) ویلبر مور (ج) سرینواز (د) جرالد بریز
۳۴. این اندیشمند در تعریف نوسازی بر صنعتی شدن تأکید دارد؟
(الف) اسپنسر (ب) ویلبر مور (ج) سرینواز (د) جرالد بریز
۳۵. کدام گزینه مفهوم وابستگی را بیان می کند؟
(الف) وابستگی از مناقشه انگیز ترین موضوعات مربوط به کشورهای جهان سوم است.
(ب) وابستگی شکلی از رابطه میان دو دسته از کشورها، یعنی کشورهای موسوم به جهان سوم از یک سو و کشورهای پیشرفته سرمایه داری از سوی دیگر در نظر می گیرند.
(ج) گروهی وابستگی را به عنوان یک وضعیت مشروط کننده در نظر می گیرند که فقط ساختار داخلی کشور وابسته را در نظر می گیرد.
(د) گزینه الف و ب
۳۶. این تعریف از وابستگی که شکلی از رابطه میان دو دسته از کشورها، یعنی کشورهای موسوم به جهان سوم از یک سو و کشورهای پیشرفته سرمایه داری از سوی دیگر است از سوی کدام مکتب ارائه شده است؟
(الف) مکتب وابستگی (ب) مکتب نوسازی
(ج) نظام جهانی (د) مکتب اکلا
۳۷. کدام اندیشمند وابستگی را بر اساس مفهوم رابطه مبادله تعریف کرده است؟
(الف) اسوالدو سونکل (ب) راثول پریش
(ج) دوس سانتوز (د) اسپنسر
۳۸. کدام گزینه از اندیشه های راثول پریش نیست؟
(الف) پریش رابطه مبادله بیانگر نسبت قیمت کالاهای صادراتی یک کشور به قیمت کالاهای وارداتی آن کشور است.
(ب) به گفته او افول رابطه مبادله به زیان کشورهای جهان سوم و موجب تداوم وابستگی این کشورها به جهان پیشرفته صنعتی شده است.
(ج) کاهش روزافزون قیمت مواد اولیه به همراه افزایش قیمت کالاهای صنعتی موجب شده که این کشورها همچنان در وضعیت توسعه نیافتگی اقتصادی باقی بمانند.
(د) تبیین پریش از وابستگی منحصر به روابط تجاری کشورهای مرکز و پیرامون نیست.
۳۹. این اقتصاددان به وابستگی در عرصه تجارت خارجی توجه کرده و معتقد بود که مسائل کشورهای جهان سوم در ساختار وابسته تجارت خارجی آن ها ریشه دارد؟
(الف) راثول پریش (ب) اسوالدو سونکل (ج) دوس سانتوز (د) کاردوسو

۱۰ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۴۰. بر وابستگی متقابل کشورها تأکید می‌کند و نظام بین‌المللی معاصر را بر اساس این

مفهوم (وابستگی متقابل) توضیح می‌دهد؟

الف) والرشتاین ب) جوزف نای ج) هانتینگتون د) کارل مارکس

۴۱. کدام اندیشمند تأثیر رابطه وابستگی بر ساختارهای داخلی کشورهای وابسته را مورد تأکید قرار می‌دهد؟

الف) هنریکو کاردوسو ب) انزو فالتو ج) فردیناند تونیس د) دوس سانتوز

۴۲. کدام گزینه از اندیشه‌های کاردوسو و فالتو نیست؟

الف) آن‌ها در اواخر دهه ۱۹۷۰ با انتقاد از نظریات مکتب اکلا، از آن منشعب شده و مباحثی را درباره وابستگی مطرح کردند که به وابستگی جدید معروف است.

ب) آن‌ها سعی کردند در تبیین و توضیح وابستگی به نقش عوامل داخلی کشورهای وابسته توجه کنند.

ج) به عقیده آنان اشتباه است که اگر امپریالیسم و وابستگی را دو روی یک سکه بدانیم.

د) وابستگی از دید آنان، از نظر اقتصادی یک سیستم زمانی وابسته است که انباشت و گسترش سرمایه نتواند عناصر ضروری پویای خود را در درون سیستم بیابد.

۴۳. کدام گزینه صحیح نیست؟

الف) کاردوسو و فالتو معتقدند در اقتصادهای سرمایه داری، عنصر اصلی توسعه عبارت است از وجود امکانات خودافزایی برای سرمایه است.

ب) از نظر آن‌ها این امکانات عبارت‌اند از ایجاد فناوری جدید، گسترش مداوم تولید وسایل تولید و وجود یک سیستم بانکی قدرتمند، که حامی این اقتصاد است.

ج) آن‌ها می‌گویند که همه اقتصادهای سرمایه داری نمی‌توانند این امکانات را درون خود داشته باشند و بنابراین آن‌هایی که فاقد این امکاناتند مجبورند آن را در سطح جهانی جست و جو کنند.

د) در نظر کاردوسو و فالتو وابستگی فقط بر پایه استعمار و سرکوب نیروهای خارجی قرار دارد.

۴۴. کدام گزینه از انواع وابستگی مورد نظر کاردوسو و فالتو است؟

الف) انباشت و گسترش سرمایه توسط نیروهای داخلی کنترل می‌شود.

ب) سرمایه‌گذاری‌ها از خارج تأمین می‌شود و با روند تولید محلی ادغام می‌شود.

ج) اقتصادهای صنعتی وابسته که در آن‌ها انباشت اولیه منتج از سرمایه‌گذاری خارجی است.

د) همه گزینه‌ها

۴۵. کاردوسو و فالتو وابستگی را مقوله‌ای می‌دانند؟

الف) کلان ب) ساختاری ج) سیاسی د) اقتصادی

۴۶. کدام نویسندگان به وابستگی در چارچوب نظام جهانی توجه کرده‌اند؟

الف) گوندر فرانک، سمیر امین، والرشتاین ب) سمیر امین، هانتینگتون

ج) گوندر فرانک، والرشتاین، فالتو د) کاردوسو، سمیر امین، گوندر فرانک

۴۷. کدام گزینه از اندیشه های گوندر فرانک نیست؟

- الف) گوندر فرانک کوشید تا وابستگی را بر اساس زنجیره روابط استثماری مادر شهر - اقمار در کل نظام جهانی توضیح دهد.
- ب) به نظر او این زنجیره در سطوح مختلف بین المللی و ملی وجود دارد.
- ج) فرانک حلقه های امروزی وابستگی را به طور عمده در نیازهای مالی کشورهای جهان سوم و سرمایه گذاری های خارجی و مهمتر از همه در پدیده استقراض در این کشورها می بیند.
- د) او وابستگی را جزء سیستم جهانی می داند و می گوید این طبیعت سیستم جهانی است که فقط یک مرکز داشته باشد.

۴۸. کدام اندیشمند وابستگی را به عنوان بخشی از طبیعت نظام سرمایه داری جهانی می داند؟

- الف) آندره گوندر فرانک
ب) دوس سانتوس
- ج) والرشتاین
د) سمیر امین
۴۹. کدام گزینه اندیشه های سمیر امین را بیان نمی کند؟
- الف) او جهانی شدن سرمایه داری را بر اساس مقوله انباشت سرمایه توضیح می دهد.
- ب) وی معتقد است یک نظام سرمایه داری جهانی وجود دارد که محرک های توسعه خود را از مرکز این نظام می گیرد.

- ج) این مراکز (کشورهای پیشرفته صنعتی) قادر به توسعه خودمحور هستند.
- د) کشورهای پیرامون این نظام قادر به توسعه خودمحور (مستقل) هستند.

۵۰. عقاید والرشتاین در کدام گزینه صحیح نیست؟

- الف) والرشتاین برخلاف فرانک و امین که نظام جهانی را به دو بخش تقسیم می کردند، یک بخش دیگر برای نظام جهانی قائل است که آن را شبه پیرامون می نامد.
- ب) والرشتاین استدلال می کند که از قرن شانزدهم میلادی یک نظام نوین سرمایه داری در غرب شکل گرفت که به تدریج و تا قرن نوزدهم، تمام جهان را در خود ادغام کرد.
- ج) این نظام جهانی بر اساس یک نظام تقسیم کار، وحدت و انسجام یافته و به سه بخش مرکز، پیرامون و شبه پیرامون تقسیم می شود.
- د) از نظر والرشتاین امکان تحرک در این سطوح سه گانه وجود ندارد.

۵۱. کدام گزینه از انتقادات وارده به طرفداران نظام جهانی درباره وابستگی نیست؟

- الف) تعریفی که این نظریه پردازان از سرمایه داری ارائه می دهند و بر اساس آن پیدایش و گسترش نظام جهانی سرمایه داری را مطرح می کنند.
- ب) دیدگاه جبرگرایانه و بدبینانه آن ها.
- ج) نظام جهانی و ساختار نامتوازن و ناعادلانه آن، از آنچنان مکانیسم های بازتولیدکننده قدرتمندی برخوردار است که گریز از حلقه های وابستگی را برای جوامع پیرامونی را بسیار دشوار می سازد.
- د) تأکید و توجه بر شرایط داخلی.

۱۲ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۵۲. اصطلاح کشورهای کم توسعه توسط برای کشورهای جهان سوم به کار برده شود؟

الف) هاوس هوفر ب) ایو لاکوست ج) جوزف چمبرلن د) یونگ

۵۳. کدام گزینه در مورد استعمار در جهان سوم صحیح نیست؟

الف) تا پایان قرن نوزدهم میلادی، تمامی بیش از صد و سی کشوری که امروزه در قاره های آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین به عنوان کشورهای جهان سوم موجودیت سیاسی مستقل دارند، به زیر سلطه کشورهای استعمارگر غربی درآمده بودند.

ب) تا پایان قرن نوزدهم فقط تعداد معدودی از کشورهای جهان سوم به صورت مستقیم و تمام عیار ضمیمه امپراتوری های استعماری نشدند.

ج) برخی صاحب نظران پیشینه استعمار را به دوران باستان می رسانند.

د) از قرن بیستم به بعد به جای واژه استعمار از امپریالیسم استفاده می شود.

۵۴. در ابتدا به حکومتی اطلاق می شد که در آن، یک حاکم نیرومند بر تعداد زیادی از سرزمین های دور و نزدیک حاکمیت داشت؟

الف) مستعمره ب) امپریالیسم ج) دیکتاتوری د) هیچ کدام

۵۵. از قرن میلادی به بعد، استعمار (امپریالیسم) در شکل جدیدش رو به گسترش نهاد؟

الف) ۱۶ ب) ۱۵ ج) ۱۷ د) ۱۸

۵۶. کدام گزینه علل پیدایش و گسترش استعمار را بیان نمی کند؟

الف) گروهی معتقدند آنچه موجب پیدایش و گسترش استعمار و امپریالیسم در جهان شد، رقابت های سیاسی و نظامی قدرت های بزرگ اروپایی طی قرون شانزدهم به بعد بود.

ب) تمایل کشورهای قدرتمند به گسترش سرزمین هایشان و ایجاد امپراتوری های بزرگ به منظور حفظ و تقویت روحیه ملی و توانایی های سیاسی و نظامی بود.

ج) برخی دیگر استعمار و امپریالیسم را پدیده ای نژادی تلقی می کنند و با موضعی نژادپرستانه درصدد توجیه آن هستند.

د) عده ای دیگر استعمار و امپریالیسم را پدیده ای سیاسی و محصول توسعه نظام سرمایه داری نوین می دانند.

۵۷. این دیدگاه که گسترش استعمار رقابت های سیاسی و نظامی قدرت های بزرگ بود در مباحث کدام اندیشمندان دیده می شود؟

الف) کارل مارکس ب) یونگ ج) ماکس وبر د) جوزف چمبرلن

۵۸. نظریه پردازانی هستند که در گسترش استعمار به عنصر ملی گرایی (ناسیونالیسم) توجه دارند، این دیدگاه در مباحث کدام اندیشمندان به چشم می خورد؟

الف) جوزف چمبرلن ب) آرتور سالتز، ماکس وبر ج) جوزف چمبرلن، کارل مارکس، هابسن د) گزینه الف و ب

۵۹. تلقی کردن استعمار و امپریالیسم به عنوان پدیده ای نژادی در مباحث این اندیشمندان وجود دارد؟

الف) بنجامین کید ب) کارل پیرسون ج) فریدریش نومن د) همه گزینه ها

سوالات مسائل سیاسی - اقتصادی جهان سوم | ۱۳

۶۰. استعمار و امپریالیسم پدیده ای اقتصادی است در آراء کدام دسته اندیشمندان دیده می شود؟
(الف) هابسن (ب) مارکس (ج) آدام اسمیت (د) گزینه الف و ب
۶۱. نظریاتی بر نقش موقعیت و مسائل سرزمین های مستعمره در شکل گیری نظام استعماری تأکید دارند و این دیدگاه در مباحث افرادی چون دیده می شود؟
(الف) فیلدهاوس (ب) جورج سامسون (ج) هانس کوهن (د) هیچ کدام
۶۲. کدام افراد بر جنبه های مثبت استعمار توجه داشتند؟
(الف) هانس کوهن (ب) جورج سامسون (ج) فیلدهاوس (د) گزینه الف و ب
۶۳. ریچارد هنری تاوونی استعمار را ؟
(الف) پدیده ای نژادی می داند. (ب) پدیده ای اقتصادی می داند.
(ج) پدیده های مثبت می داند. (د) پدیده ای منفی می داند.
۶۴. کدام گزینه در مورد استعمار در آمریکای لاتین صحیح نیست؟
(الف) قبل از هجوم اروپاییان به آمریکای لاتین مراکز تمدنی چون آزتک و مایا که نسبتاً پیشرفته بودند، در این مناطق وجود داشت.
(ب) سیطره استعمارگران اروپایی بر آمریکای لاتین، بر اساس بهره وری از معادن و کشتزارهای این منطقه شکل گرفت و تثبیت شد.
(ج) طی قرن شانزدهم با تمام توان در صدد بهره برداری از منابع طلا و نقره بودند و قدرت سیاسی و نظامی، نیروی کار بومی را در این معدن استثمار می کردند.
(د) از قرن هجدهم به بعد بهره برداری از معادن و کشتزارها آنچنان گسترش یافت که نیروی کار بومی تکافوی آن را نمی کرد و بنابراین استفاده از نیروی کار بردگان وارداتی ضرورت پیدا می کرد.
۶۵. کدام گزینه در مورد روند ادغام در آمریکای لاتین صحیح نیست؟
(الف) روند ادغام جوامع آمریکای لاتین در مناسبات سرمایه داری اروپایی به کندی صورت گرفت.
(ب) علت تسریع روند ادغام آمریکای لاتین، ورود اروپاییان به این سرزمین، شیوه ها و مناسبات تولید و همچنین ساختارهای سیاسی و اجتماعی کاملاً جدیدی بر ویرانه های تمدن بومی بود.
(ج) تعداد مهاجران اروپایی، اختلاط نژادی، همگونی سریع فرهنگی از طریق گسترش مذهب مسیحیت و رواج زبان های لاتینی به تسریع این جریان کمک کرد.
(د) ادغام دست کم یک نتیجه مثبت داشت و آن استقلال زودرس جوامع آمریکای لاتین بود.
۶۶. کدام گزینه در مورد استعمار در آمریکای لاتین صحیح نیست؟
(الف) با شروع قرن نوزدهم میلادی، آمریکای لاتین به عرصه انحصاری حضور و نفوذ ایالات متحده آمریکا تبدیل شد.
(ب) آمریکای لاتین به اولین و مهمترین عرصه خودنمایی امپریالیستی آمریکا تبدیل شده بود.
(ج) مونروئه رئیس جمهور وقت ایالات متحده در سال ۱۸۲۳ نظریه معروف خود را که شامل دو اصل ضرورت تشکیل مستعمرات جدید و جلوگیری از مداخله کشورهای اروپایی در قاره آمریکا می شد، اعلام کرد.
(د) این نظریه آغازی بر تسلط انحصاری اقتصادی و سیاسی ایالات متحده بر آمریکای لاتین طی قرون هجدهم و نوزدهم بود.

۱۴ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۶۷. کدام گزینه روند استعمار در قاره آفریقا را بیان نمی‌کند؟

الف) قبل از ورود استعمارگران اروپایی به قاره اروپا این قاره به دو بخش تقسیم می‌شد؛ یک بخش سرزمین‌های شمالی این قاره و بخش دیگر به دلیل جنگل‌ها و صحرای پهن‌اور با دنیای خارج ارتباط زیادی نداشت.

ب) اروپاییان طی قرون شانزدهم تا هجدهم اکثر مناطق حاشیه‌ای اروپا را به تصرف خود درآوردند.
ج) بین قرون پانزدهم تا هفدهم میلادی، رابطه اروپاییان با جوامع آفریقایی فقط شامل تجارت کالا بود.
د) از آغاز قرن هفدهم تا اوایل قرن نوزدهم، تجارت برده سهم بزرگی در رابطه اروپاییان با قاره آفریقا به خود اختصاص داد.

۶۸. کدام گزینه صحیح نیست؟

الف) تا ربع آخر قرن نوزدهم تقریباً تمامی آفریقا به تصرف اروپاییان درآمد.
ب) فرانسه که در آفریقا دوازده مستعمره را زیر سلطه داشت، از طریق یک نظام سلسله‌مراتبی، شدیداً متمرکز آن‌ها را اداره می‌کرد.
ج) انگلیسی‌ها در زمینه اداره کردن مستعمرات به فرمانداران خود در این مناطق آزادی عمل بیشتری می‌دادند و فرمانداران نیز به نوبه خود نقش بیشتری را به نخبگان و نهادهای بومی می‌دادند.
د) بلژیکی‌ها شباهت زیادی به فرانسوی‌ها داشتند و مستعمرات خود را به صورت غیرمستقیم اداره می‌کردند.

۶۹. حاکمیت کشورهای اروپایی بر سرزمین‌های آفریقا تا قرن ادامه یافت؟

الف) قرن نوزدهم ب) قرن بیستم ج) ربع آخر قرن نوزدهم د) اواخر قرن بیستم

۷۰. کدام گزینه در مورد استعمار در قاره آسیا صحیح نیست؟

الف) قاره آسیا تا قبل از قرن هفدهم میلادی مهد تمدن‌های بزرگ و شکوفا بود.
ب) سطح توسعه اقتصادی و سازمان اجتماعی، سیاسی و فرهنگی کشورهای آسیایی اگر از اروپاییان بالاتر نبود، پایین‌تر هم نبود.
ج) جنگ‌های صلیبی طی قرون دوازدهم و سیزدهم مانع روابط حسنه بین دو قاره آسیا و اروپا شده بود.
د) روابط استعماری اروپاییان با ملل آسیایی به دو دوره متمایز تقسیم می‌گردد: دوره اول از ۱۹۴۸ شروع می‌شود و تا ۱۷۵۷ ادامه می‌یابد و دوره دوم ۱۷۵۷ تا نیمه قرن بیستم ادامه می‌یابد.

۷۱. در دوره اول استعمار اروپاییان در آسیا، آن‌ها چگونه تلاش بودند روابط تجاری خود را با آنان به هر

طریق ممکن گسترش دهند؟

الف) از طریق امتیاز دریانوردی
ب) از طریق مستعمره ساختن آسیا
ج) از طریق امتیازات دریانوردی و سلاح‌های آتشین
د) هیچ‌کدام

۷۲. سابقه حضور استعمارگران اروپایی در خلیج فارس به کدام قرن می‌رسد؟
(الف) پانزدهم (ب) شانزدهم (ج) سیزدهم (د) هجدهم
۷۳. کدام قرن انگلستان بر خلیج فارس حاکمیت مطلق یافت؟
(الف) پانزدهم (ب) شانزدهم (ج) نوزدهم (د) هجدهم
۷۴. افزایش سریع جمعیت در کشورهای کم توسعه از چه زمانی خود را نشان می‌دهد؟
(الف) قرن هجدهم (ب) قرن نوزدهم (ج) اوایل قرن بیستم (د) نیمه قرن بیستم
۷۵. علت اصلی رشد جمعیت در کشورهای کم توسعه چیست؟
(الف) رشد اقتصادی (ب) بالا رفتن امید به زندگی (ج) کاهش مرگ و میر (د) افزایش زاد و ولد
۷۶. یکی از مهمترین و اولین آثار رشد جمعیت در کشورهای کم توسعه چیست؟
(الف) خودکفایی (ب) شکوفایی اقتصادی (ج) تأثیر منفی بر رشد اقتصادی (د) افزایش سرمایه گذاری خارجی
۷۷. کدام گزینه از آثار رشد جمعیت در کشورهای کم توسعه نیست؟
(الف) افزایش تعداد بیکاران (ب) تأثیر منفی بر رشد اقتصادی (ج) مهاجرت (د) تضعیف شهرنشینی
۷۸. بیماری ماکروسفالی یا بزرگ سری به گفته محققان مربوط به کدام علل از رشد جمعیت در کشورهای کم توسعه است؟
(الف) افزایش تعداد بیکاران (ب) تأثیر منفی بر رشد اقتصادی (ج) مهاجرت (د) گسترش شهرنشینی
۷۹. روند گسترش شهرنشینی در کشورهای اروپایی از چه قرن آغاز شده بود؟
(الف) قرن شانزدهم (ب) قرن پانزدهم (ج) گزینه‌های الف و ب (د) قرن شانزدهم و هفدهم
۸۰. کدام گزینه از علل گسترش شهرنشینی در کشورهای کم توسعه محسوب نمی‌شود؟
(الف) آنچه موجب تمرکز و شهرنشینی در کشورهای کم توسعه شد، حضور مستقیم و غیرمستقیم استعمار سرمایه داری در این کشورها بود.
(ب) دگرگونی بنیادی در اقتصاد کشاورزی و روستایی کشورهای کم توسعه.
(ج) رشد انتظارات مردم محلی و مهاجرت معکوس
(د) گزینه الف و ب
۸۱. کدام گزینه از رهبران مخالف گسترش شهرنشینی محسوب می‌شوند؟
(الف) گاندی (ب) جولیوس نایره (ج) رهبران مالزی (د) گزینه الف و ب
۸۲. کدام گزینه از مخالفان گسترش شهرنشینی نیست؟
(الف) مالزی (ب) کامبوج (ج) ویتنام (د) کوبا

۱۶ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۸۳. کدام گزینه از دلایل ضدیت با گسترش شهرنشینی است؟

- الف) پیشینه روستایی بسیاری از نخبگان و توده‌های شهری
- ب) اعتقاد به رابطه بین ضعف و وابستگی اقتصادی این کشورها و تضعیف اقتصاد روستایی
- ج) فشارهای ناشی از مسائل شهرنشینی به ویژه در شهرهای بزرگ بر دولت و مردم
- د) همه گزینه‌ها

۸۴. در کدام کشور اندیشه ضد شهری را روشنفکری به نام کیاسامپان مطرح کرده بود؟

- الف) کامبوج
- ب) ویتنام
- ج) اندونزی
- د) کوبا

۸۵. کدام گزینه از ویژگی‌های اقتصادی کشورهای جهان سوم نیست؟

- الف) مهمترین مشخصه اقتصادی این کشورها وجود ویژگی‌های دوگانه در زندگی اقتصادی آن‌هاست.
- ب) تا پیش از نیمه قرن بیستم در اکثر کشورهای جهان سوم اثر چندانی از زیرساخت‌های نوین اقتصادی نبود.
- ج) در برخی کشورهای جهان سوم به واسطه حضور استعمارگران غربی این زیرساخت‌های اقتصادی شکل گرفته بود.

د) کمتر از ده درصد از کل شبکه‌های راه آهن جهان در این کشورها قرار دارد.

۸۶. کدام گزینه صحیح است؟

الف) اهمیت بخش کشاورزی در کشورهای جهان سوم به معنی پیشرفته بودن این بخش و توانایی آن برای تأمین نیازهای روزافزون این کشورها نیست.

ب) بخش کشاورزی، عقب مانده ترین بخش اقتصادی کشورهای جهان سوم است.

ج) عقب ماندگی کشورهای جهان سوم در زمینه کشاورزی یکی از ریشه‌های بنیادی عقب ماندگی کلی اقتصاد جهان سوم است.

د) همه گزینه‌ها

۸۷. کدام گزینه دلایل ضعف کشاورزی تجاری در کشورهای جهان سوم را بیان نمی‌کند؟

الف) شرایط نامساعد جغرافیایی

ب) ویژگی‌های اجتماعی نظیر نوع مالکیت ارضی و ساختار اجتماعی واحدهای روستایی

ج) وسیع بودن بازار داخلی

د) ضعف شبکه‌های ارتباطی و حمل و نقل

۸۸. کشورهای جهان سوم با چه مسائلی در بخش کشاورزی مواجه بوده‌اند؟

الف) سطح نازل امکانات و فنون جدید کشاورزی

ب) کمبود روزافزون زمین و آب

ج) حاکمیت بعضی مناسبات اجتماعی بر بخش کشاورزی

د) همه گزینه‌ها

۸۹. کدام گزینه از عقب مانده ترین بخش‌های اقتصاد کشورهای جهان سوم است؟

الف) حمل و نقل

ب) شهرنشینی

ج) کشاورزی

د) آموزش و پرورش

۹۰. از پیشتازترین و توسعه یافته ترین بخش های اقتصادی کشورهای جهان سوم

محسوب می شود؟

(الف) آموزش و پرورش (ب) شبکه های ارتباطی

(ج) صنایع استخراجی

۹۱. کدام گزینه در مورد صنایع استخراجی در کشورهای جهان سوم صحیح نیست؟

الف) صنایع استخراجی، تأسیسات و فونونی است که به وسیله آن معادن و معادن استخراج و برای استفاده در دیگر بخش های صنعت به کار گرفته می شوند.

(ب) صنایع استخراجی مقدمه صنایع تولیدی و تابع نیازها و ملاحظات آن صنایع هستند.

ج) از اواخر قرن نوزدهم به بعد برای استفاده از معادن و منابع کشورهای دوردست به کشورهای جهان سوم توجه شد.

(د) با وقوع انقلاب کشاورزی و تولید انبوه کالاهای انبوه نیاز به مواد اولیه معدنی افزایش یافت.

۹۲. کدام گزینه از دلایل توجه کشورهای صنعتی به معادن و منابع جهان سوم محسوب می شود؟

(الف) برخی معادن و منابع موجود در کشورهای صنعتی در حال اتمام بود.

ب) حضور استعماری کشورهای صنعتی در این کشورها آن‌ها را از وجود منابع غنی آن سرزمین‌ها آگاه می‌کرد.

(ج) توسعه وسایل حمل و نقل نظیر شبکه های راه آهن، حمل و نقل مواد معدنی را مقرون به صرفه کرده بود.
(د) همه گزینہ ها

۹۳. کدام گزینه صحیح نیست؟

الف) صنایع استخراجی در کشورهای جهان سوم نه بر اساس نیازهای صنایع تولید خود این کشورها، بلکه بر اساس نیازهای تولیدی کشورهای صنعتی توسعه یافتند.

(ب) صنایع استخراجی در کشورهای جهان سوم به صورت مستقیم و غیرمستقیم تحت کنترل شرکت های خارجی قرار داشت.

(ج) بهره برداری از منابع و معادن کشورهای جهان سوم همزمان با انقلاب صنعتی آغاز شد.

کشورهای مستعمره زمانی به استقلال رسیدند که نه تولید بومی و سنتی آنان باقی مانده بود و نه صنایع تولیدی جدیدی در آن‌ها رشد کرده بود.

۹۴. کدام گزینه خصوصیات صنایع تولیدی کشورهای جهان سوم را بیان می کند؟

الف) یکی از آشکارترین مشخصه های اقتصادی کشورهای جهان سوم عقب ماندگی و کمبود صنایع تولیدی حديد در آن هاست.

(ب) تا ابتدای قرن بیستم تقریباً همه کشورهای جهان سوم فاقد صنایع تولیدی بودند.

(ج) با انقلاب صنعتی و تسری آن به کشورهای جهان سوم، مشکلات آنان به مرور مرتفع شد.

(د) گزینہ الف و ب

۱۸ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۹۵. کدام گزینه از علل تأخیر در رشد صنایع تولیدی جدید در کشورهای جهان سوم نیست؟

- الف) انزوای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی
- ب) فقدان نظام‌های سیاسی مناسب برای توسعه صنعتی
- ج) افزایش جمعیت
- د) حاکمیت استعمار

۹۶. کدام گزینه صحیح نیست؟

- الف) صدور سرمایه و فعالیت شرکت‌های خارجی در کشورهای جهان سوم پدیده جدیدی نیست، سابقه آن به قرن هجدهم بر می‌گردد.
- ب) طی قرن نوزدهم صدور سرمایه متحصراً از کشورهای اروپایی به سوی کشورهای تازه صنعتی شده آن دوران صورت می‌گرفت.
- ج) کشورهای تازه صنعتی شده به مثابه خانه دوم اروپاییان بودند زیرا اکثر ساکنان آن را اروپاییان تشکیل می‌دادند.
- د) از نیمه قرن بیستم به تدریج شرکت‌هایی پیدا شدند که باید آن‌ها را به عنوان اولین شرکت‌های فراملیتی به معنای جدید قلمداد کرد زیرا این شرکت‌ها سرمایه‌های خود را در چندین کشور مختلف به کار انداخته بودند.

۹۷. نتیجه طبیعی نظام سرمایه داری و ادامه روند انباشت سرمایه می‌داند؟

- الف) مارکس ب) لنین ج) ماکس وبر د) گزینه الف و ب

۹۸. کدام گزینه نظریات مارکس و پیروانش را در مورد صدور سرمایه بیان نمی‌کند؟

- الف) توسعه تولید سرمایه داری ایجاب می‌کند که به طور مستمر بر میزان سرمایه به کار گرفته شده در یک واحد صنعتی افزوده شود.
- ب) با گسترش سرمایه و رقابت‌های ناشی از آن، روز به روز عرصه ملی برای سودآوری سرمایه تنگ تر می‌شود.
- ج) در این شرایط ادغام سرمایه‌ها و کاستن از رقابت بین آن‌ها و درنوردیدن مرزهای ملی برای دستیابی به فرصت‌های سودآورتر در خارج از مرزهای ملی ضرورت می‌یابد.
- د) بنابراین مارکسیست‌ها علت اصلی سرمایه‌گذاری داخلی را تلاش صاحبان سرمایه برای دستیابی به نیروی کار ارزان تر و بازار فروش وسیع تر در خارج از مرزهای ملی دانسته‌اند.

۹۹. به پدیده مازاد سرمایه در کشورهای توسعه یافته صنعتی به عنوان علت اصلی صدور

سرمایه توجه کرد؟

- الف) ماکس وبر ب) لنین ج) مارکس د) ارنست مندل

۱۰۰. کدام اندیشمند اجتماعی شدن روند کار در سطح بین‌المللی و بین‌المللی شدن را معلول

تغییرات ایجاد شده در روابط تولید در سطح بین‌المللی و تغییر در تقسیم کار بین‌المللی دانست؟

- الف) لنین ب) مارکس ج) نیکوس پولاتزاس د) هربرت اسپنسر

سوالات مسائل سیاسی - اقتصادی جهان سوم | ۱۹

۱۰۱. کدام گزینه از نظریه های غیرمارکسیستی درباره صدور سرمایه و گسترش شرکت های فراملیتی محسوب نمی شود؟

(الف) عده ای بر تفاوت در نرخ بازدهی تأکید دارند.

(ب) برخی بر متنوع ساختن مجموعه دارایی ها به عنوان انگیزه اصلی سرمایه گذاری خارجی تأکید کرده اند.

(ج) نظریه پردازان دیگری بر نقش محدودیت بازار فروش خارجی در صدور سرمایه تأکید می کنند.

(د) نظریه چرخه محصول نیز از نظریاتی است که با توجه به مراحل حرکت کالا در بازار جهانی در صدد

پیدایی و گسترش صدور سرمایه و فعالیت شرکت های چند ملیتی است.

۱۰۲. کدام گزینه از عوامل صدور سرمایه و گسترش فعالیت شرکت های فراملیتی محسوب نمی شود؟

(الف) وجود سرمایه اضافی در کشورهای صنعتی و تمایل این سرمایه ها به فعالیت در خارج از مرزهای ملی.

(ب) استفاده از نیروی کار ارزان قیمت در کشورهای جهان سوم

(ج) دست اندازی به بازارهای داخلی کشورهای جهان سوم برای فروش

(د) استفاده از امتیازات مختلف سیاسی در این کشورها

۱۰۳. دیدگاه موافق فعالیت شرکت های خارجی در کشورهای کمتر توسعه یافته، مهمترین موانع رشد

اقتصادی در کشورهای جهان سوم را چه می داند؟

(الف) کمبود نیروی کار، کمبود سرمایه

(ب) کمبود شدید سرمایه و فناوری

(ج) کمبود سرمایه و نیروی متخصص

(د) همه گزینه ها

۱۰۴. کدام گزینه دیدگاه های مخالف فعالیت شرکت های خارجی در کشورهای کم توسعه را بیان می کند؟

(الف) سرمایه هایی که به وسیله شرکت های خارجی به کشورهای جهان سوم وارد می شود در مقایسه با

آنچه در عین فعالیت خود به انحاء مختلف به کشور مادر بر می گردانند بسیار ناچیز است.

(ب) سرمایه این شرکت ها معمولاً در بخش هایی به کار می افتند که چندان ارتباطی با نیازهای اقتصاد بومی

کشورهای میزبان ندارند.

(ج) حضور و فعالیت سرمایه ها و شرکت های خارجی علاوه بر تسلط اقتصادی باعث نفوذ و تسلط سیاسی بر

کشورهای میزبان می شود.

(د) همه گزینه ها

۱۰۵. مهمترین مجمع بین المللی اقتصادی کشورهای در حال توسعه است؟

(الف) کنفرانس اقتصادی سازمان ملل

(ب) صندوق توسعه و سرمایه گذاری آسیا

(ج) آسه آن

(د) آنکتاد

۱۰۶. کدام گزینه از توصیه های آنکتاد در زمینه سرمایه های خارجی محسوب نمی شود؟

(الف) از مشوق های مجرب استفاده کنند.

(ب) سیاست های موثری برای حمایت از صنایع کوچک و متوسط داخلی در پیش گیرند.

(ج) در صدد جلب شرکت های خارجی کوچک باشند.

(د) مراقب فعالیت شرکت های خارجی باشند.

۲۰ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۱۰۷. سابقه استقراض خارجی کشورهای جهان سوم به قرن بر می‌گردد؟

الف) قرن هجدهم ب) قرن نوزدهم ج) قرن بیستم د) نیمه قرن نوزدهم

۱۰۸. کدام گزینه دلایل افزایش استقراض خارجی از سوی کشورهای جهان سوم را بیان می‌کند؟

الف) افزایش عرضه پول از سوی محافل مالی بین‌المللی
ب) افزایش تقاضا برای دریافت وام در میان کشورهای جهان سوم.
ج) ضعف شدید سیاسی و اقتصادی
د) گزینه الف و ب

۱۰۹. کدام گزینه از راه حل‌های ارائه شده برای حل بحران بدهی در کشورهای جهان سوم است؟

الف) برخی از رهبران جهان سوم سعی داشتند بحران را به یک مسئله سیاسی تبدیل کنند و آن را در مجامع بین‌المللی مطرح سازند.

ب) برخی دیگر راه حل‌هایی چون مذاکره طرفین و تعدیل خواسته‌های وام‌دهندگان را مطرح کردند.
ج) کشورها و محافل وام‌دهنده سعی داشتند تا با تأکید بر راه حل‌های محافظه‌کارانه از گسترش بحران و تبدیل آن به یک مسئله سیاسی جلوگیری کنند.
د) همه گزینه‌ها

۱۱۰. کدام گزینه در مورد صادرات کشورهای جهان سوم صحیح نیست؟

الف) تا اواسط قرن بیستم، بیش از ۹۰ درصد صادرات کشورهای جهان سوم را مواد اولیه معدنی و کشاورزی تشکیل می‌داد.

ب) تا اواسط قرن بیستم سهم کالاهای صنعتی در سبد صادرات کشورهای جهان سوم بسیار ناچیز بود.
ج) از دهه ۱۹۷۰ به بعد سهم کالاهای مصنوع در صادرات کشورهای جهان سوم افزایش یافت.
د) تا سال ۱۹۷۸، حدود ۶۰ درصد از کل صادرات صنعتی تمام کشورهای جهان سوم متعلق به چهار کشور تازه صنعتی شده آسیایی کره جنوبی، تایوان، هنگ کنگ و مالزی بود.

۱۱۱. در میان کشورهای جهان سوم چند دسته از کشورهای از لحاظ ترکیب صادرات می‌توان نام برد؟

الف) صادرکنندگان متوازن، صادرکنندگان ثروتمند نفت، صادرکنندگان مواد خام غیرنفتی
ب) صادرکنندگان ثروتمند، صادرکنندگان مواد خام نفتی
ج) صادرکنندگان متوازن، صادرکنندگان غیرمتوازن، صادرکنندگان غیرنفتی
د) صادرکنندگان ثروتمند نفت، صادرکنندگان غیرمتوازن

۱۱۲. بخش اعظم واردات کشورهای جهان سوم را تشکیل می‌دهد؟

الف) کالاهای مصنوع ب) مواد خام ج) سوخت د) مواد غذایی

۱۱۳. کدام گزینه از علل کاهش قیمت مواد اولیه در کشورهای جهان سوم نیست؟

الف) افزایش سریع صادرات مواد خام
ب) کاهش قیمت مواد خام در مقابل کالاهای صنعتی به دلیل سطح پایین کیفیت
ج) تفاوت واحدهای کار در کشورهای صنعتی و غیرصنعتی
د) کاهش تقاضا

۱۱۴. کدام گزینه از مهمترین علل کاهش قیمت مواد اولیه در کشورهای جهان سوم محسوب نمی‌شود؟

- (الف) افزایش شدید عرضه مواد اولیه
(ب) عدم حساسیت تقاضا نسبت به قیمت
(ج) افزایش مواد اولیه مصنوعی
(د) صرفه جویی در قیمت مواد اولیه

۱۱۵. او با به کارگیری مفهوم استبداد شرقی درصدد مقایسه حکومت های آسیایی با حکومت های اروپایی برآمد؟

- (الف) والرشاین (ب) هانتینگتون (ج) منتسکیو (د) ماکس وبر
۱۱۶. روح القوانين اثر کدام اندیشمند است؟

(الف) والرشاین (ب) کارل مارکس (ج) منتسکیو (د) ماکس وبر
۱۱۷. او از اولین و مهمترین صاحب نظرانی است که به تفاوت دولت های شرقی با دولت های غربی توجه کرده است؟

- (الف) هانتینگتون (ب) کارل مارکس (ج) منتسکیو (د) مرشایمر
۱۱۸. کدام گزینه از عقاید منتسکیو نیست؟

(الف) منتسکیو بر اساس تجربه فئودالیسم در اروپا و مقایسه آن با امپراتوری های بزرگ در آسیا معتقد است آسیا همیشه امپراتوری های بزرگی داشته است اما اروپا اینگونه نبوده است.
(ب) در آسیا قدرت سیاسی همیشه باید استبدادی باشد زیرا اگر یوغ تعدد و بردگی قوی نباشد، امپراتوری تجزیه می شود.

(ج) او معتقد است طبیعت جغرافیایی آسیا امکان تسلط یک حکومت استبدادی به سرزمین وسیع را ممکن می سازد در حالی که در اروپا تقسیمات جغرافیایی مانع چنین امپراتوری های وسیعی است.
(د) منتسکیو حکومت های اروپایی را مبتنی بر زور و حکومت های آسیایی را مبتنی بر قانون می داند.

۱۱۹. مفهوم شیوه تولید آسیایی را کدام اندیشمند به کار برده است؟

- (الف) والرشاین (ب) منتسکیو (ج) مارکس (د) ویتفولگ

۱۲۰. کدام گزینه عقاید مارکس را بیان نمی کند؟

(الف) مارکس تأکید افرادی چون ویتفولگ بر عوامل جغرافیایی را قبول نداشت و در مقابل بر عوامل اجتماعی و اقتصادی به ویژه بر خصوصیات شیوه تولید در این جوامع تأکید می کند.

(ب) او معتقد است شیوه تولید در جوامع آسیایی فاقد تضادهای پویا در درون خود است و این وضع باعث کندی تحولات اجتماعی در این جوامع شده است.

(ج) به عقیده مارکس خصوصیات سیاسی جوامع آسیایی را نیز باید در ویژگی های اجتماعی و اقتصادی جست و جو کرد.

(د) او ضعف مالکیت خصوصی و پراکندگی جماعات دهقانی در جوامع آسیایی زمینه لازم برای تشکیل و تداوم حکومت های خودکامه در این جوامع فراهم کرده است.

۱۲۱. کدام اندیشمند با تکیه بر خصوصیات جغرافیایی نظیر کمبود آب در جوامع آسیایی درصدد

توضیح خصوصیات سیاسی جوامع آسیایی یعنی استبداد شرقی برآمد؟

- (الف) والرشاین (ب) منتسکیو (ج) مارکس (د) ویتفولگ

۲۲ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۱۲۲. کدام گزینه عقاید ماکس وبر را بیان نمی‌کند؟

- (الف) وبر بر پیدایش و گسترش فرآیند عقلانی شدن اقتصاد و سیاست در اروپای غربی تأکید می‌کند.
(ب) به نظر او در آن نوع نظام‌های سیاسی که آنها را نظام‌های پاتریمونیکال می‌نامد، منابع اقتصادی به پدرسالار یا سلطان تعلق دارد.
(ج) کارگزاران نظام‌های پاتریمونیکال، نوکران شخصی سلاطین و پادشاهان و مردم نیز رعایای آن‌ها محسوب می‌شوند.
(د) در این نظام‌ها طبق سنت‌ها یک طبقه آزاد برای کارگزاران و مردم وجود ندارد، اما در عین حال قلمرو خودکامگی حکام بسیار وسیع است.

۱۲۳. کدام گزینه از مباحث نظریه پردازان نوسازی نیست؟

- (الف) آنان با تأکید بر تمایز سنت و مدرنیسم، دولت و سیاست در جوامع جهان سوم را با خصوصیات سنتی مشخص می‌کردند.
(ب) تقسیم‌بندی نظریه پردازان نوسازی ریشه در نظریات جامعه‌شناختی داشت که پیش از این توسط افرادی چون اسپنسر مطرح شده بود.
(ج) از دیدگاه آنان ظهور ویژگی‌های مدرن در عرصه سیاسی به دنبال ظهور ویژگی‌های مدرن در عرصه‌های اجتماعی و اقتصادی روی خواهد داد.
(د) نظریه پردازان نوسازی معتقدند به دنبال نوسازی اجتماعی و اقتصادی، دولت و سیاست نیز نو خواهد شد.

۱۲۴. زوال جامعه سنتی اثر کدام اندیشمند است؟

- (الف) دانیل لرنر (ب) ادوارد شیلز (ج) آلموند (د) مارکس

۱۲۵. کدام گزینه اندیشه‌های دانیل لرنر را بیان نمی‌کند؟

- (الف) لرنر ظهور نهادها و رفتارهای سیاسی جدید نظیر پارلمان، قانون و رفتارهای عقلانی و معطوف به قانون را در گروه ظهور شخصیت مدرن می‌داند.
(ب) به نظر او شخصیت مدرن با ویژگی‌هایی چون همدلی و مشارکت طلبی مشخص می‌شود.
(ج) لازمه ظهور شخصیت مدرن همانا وقوع فرآیندهایی نظیر صنعتی شدن، شهری شدن و گسترش مواد است.
(د) لرنر که بحث خود را در اوج جنگ جهانی دوم مطرح می‌کند فرض را بر این گرفته بود که دموکراسی لیبرال غربی الگوی مطلوب نوسازی سیاسی است.

۱۲۶. توسعه سیاسی در کشورهای جدید اثر است؟

- (الف) جیمز کلمن (ب) ادوارد شیلز (ج) آلموند (د) مارکس

۱۲۷. عقاید ادوارد شیلز در کدام گزینه بیان شده است؟

- (الف) او با تأکید بر تمایز جوامع سنتی و مدرن درصدد توضیح ویژگی‌های سیاسی جوامع سنتی برآمد.
(ب) به عقیده او در جوامع سنتی تمایلی کلی به قبول اموری که گذشتگان بر آن تأکید می‌کردند، وجود دارد.
(ج) شیلز همانند لرنر بر یگانه بودن راه نوسازی سیاسی معتقد بود و راه مطلوب را برای جوامع جهان سوم دموکراسی لیبرال می‌دانست.
(د) همه گزینه‌ها.

۱۲۸. کتاب فرهنگ سیاسی اثر کدام اندیشمند است؟

الف) گابریل آلموند ب) سیدنی وربا ج) جیمز کلمن د) گزینه الف و ب

۱۲۹. کدام گزینه صحیح نیست؟

الف) گابریل آلموند و سیدنی وربا در کتاب سیاست مناطق در حال توسعه از تقابل سنت و مدرنیسم استفاده کردند.

ب) به عقیده آنان، همه نظام های سیاسی موجود چه در جوامع پیشرفته و چه در مناطق در حال توسعه، ترکیبی از عناصر سنتی و مدرن هستند.

ج) آنان معتقدند عناصر سنتی در نظام های سیاسی جوامع در حال توسعه بسیار بیشتر از جوامع توسعه یافته است.

د) آلموند در کتاب فرهنگ سیاسی علت اصلی توسعه نیافتگی سیاسی در جهان سوم، خصوصیات فرهنگی و روانی این جوامع است.

۱۳۰. کدام گزینه از فرهنگ های سیاسی مورد نظر آلموند و وربا نیست؟

الف) فرهنگ سیاسی محدود ب) فرهنگ سیاسی تبعی

ج) فرهنگ سیاسی مشارکتی د) فرهنگ سیاسی رسمی

۱۳۱. در این نوع فرهنگ سیاسی افراد رابطه ای مطیعانه با نظام سیاسی دارند؟

الف) فرهنگ سیاسی محدود ب) فرهنگ سیاسی تبعی

ج) فرهنگ سیاسی مشارکتی د) فرهنگ سیاسی تبعی - محدود

۱۳۲. آلموند و وربا فرهنگ سیاسی جوامع جهان سوم را چه نوعی می دانند؟

الف) مشارکتی ب) تبعی

ج) محدود د) محدود یا تبعی یا ترکیبی از این دو

۱۳۳. آلموند بر اساس میزان و نوع مشارکت سیاسی کدام نظام های سیاسی را از یکدیگر متمایز ساخته است؟

الف) دموکراسی های صنعتی، نظام های اقتدارگرای صنعتی

ب) نظام های اقتدارگرای در حال گذار، دموکراسی های غیرصنعتی

ج) دموکراسی های صنعتی، نظام های بروکراتیک در حال گذار، نظام های اقتدارگرای نظامی
د) گزینه الف و ب

۱۳۴. از نگاه آلموند نظام های اقتدارگرای صنعتی در کدام کشورها مستقر بودند؟

الف) اروپای شرقی و شوروی ب) اروپای غربی

ج) هند د) مکزیک و کانادا

۱۳۵. کدام اندیشمند معتقد است نه جوامع مدرن از لحاظ تنوع ساختاری و توزیع قدرت سیاسی از

همانندی برخوردار است و نه روند نوسازی در کشورهای تازه استقلال یافته یکسان بوده است؟

الف) آلموند ب) ایزنشتات ج) بینگهام پاول د) جیمز کلمن

۲۴ | مجموعه تست‌های طبقه‌بندی شده جهان سوم و مسائل آن

۱۳۶. کدام گزینه انتقادات وارد شده به مکتب نوسازی را بیان می‌کند؟

- الف) یکدستی جوامع مدرن و سنتی
- ب) یکسانی روند نوسازی در همه جوامع
- ج) خوشبینی به حتمی بودن تسری نوسازی اقتصادی و اجتماعی به حیطه سیاست
- د) همه گزینه‌ها

۱۳۷. کتاب استقرار ثبات سیاسی اثر است؟

- الف) هانتینگتون
- ب) زولبرگ
- ج) کلن
- د) مارکس

۱۳۸. کدام گزینه از اندیشه‌های زولبرگ است؟

- الف) او در کتاب استقرار ثبات سیاسی، بدبینی عمیق خود را نسبت به فرآیند نوسازی سیاسی در جوامع مورد مطالعه خود آفریقا بیان می‌کند.
- ب) او معتقد است که حتی در آن دسته از کشورهایی که نهادهایی نظیر احزاب سیاسی و پارلمانی پیدا شده اند، رهبران سیاسی همچنان در چارچوب شکلی از پاتریمونیالیسم عمل می‌کنند.
- ج) او با اشاره به گسیختگی موجود در جوامع آفریقا ادعا کرد که در چنین شرایطی سیستم‌های تک حزبی و رهبران دیکتاتور مآب آفریقایی تنها امکان موجود برای ایجاد ثبات در این جوامع هستند.
- د) همه گزینه‌ها

۱۳۹. کدام گزینه از عقاید هانتینگتون محسوب نمی‌شود؟

- الف) او نشان داد که نوسازی اقتصادی و اجتماعی الزاماً به نوسازی سیاسی منجر نمی‌شود.
- ب) هانتینگتون معتقد بود کشورهایی با اقتصاد توسعه نیافته می‌توانند نظام سیاسی بسیار توسعه یافته‌ای را داشته باشند.
- ج) او معتقد بود کشورهایی با سطح بالای رفاه اقتصادی می‌توانند سیاست آشفته و بی‌سروسامانی داشته باشند.
- د) هانتینگتون می‌گفت شکافت و تمایز میان نظام‌های سیاسی کشورهای توسعه یافته و توسعه نیافته روز به روز در حال تعدیل شدن است.

۱۴۰. او مسئله اساسی جوامع در حال توسعه را فقدان حکومت‌های باثبات و فقدان نظام‌های سیاسی

نهادمند می‌داند؟

- الف) زولبرگ
- ب) هانتینگتون
- ج) آلموند
- د) کارل مارکس

۱۴۱. بنیانگذار مکتب اکلا بود؟

- الف) سلسو فورتادو
- ب) راثول پریش
- ج) کارل مارکس
- د) کاردوسو

۱۴۲. کدام گزینه در مورد مکتب وابستگی صحیح است؟

- الف) نخستین نظریه پردازان وابستگی که با تشکیل مکتب اکلا در سال ۱۹۴۸ مباحث خود را آغاز کردند، به طور عمده به ویژگی‌ها و مسائل اقتصادی جوامع توسعه نیافته معطوف کرده بودند.
- ب) آنان به مسائل سیاسی جوامع توسعه نیافته توجه نمی‌کردند.
- ج) از دهه ۱۹۶۰ به بعد نظریه پردازان وابستگی به تدریج به مسائل و خصوصیات سیاسی جوامع جهان سوم توجه کرده اند.
- د) همه گزینه‌ها

۱۴۳. وابستگی را وضعیتی تعریف می کند که نه فقط زمینه های اقتصادی، زمینه های سیاسی و استراتژی های سیاست داخلی و خارجی را نیز شامل می شود؟
(الف) سلسو فورتادو (ب) کاردوسو (ج) بیان چاندرا (د) راثول پربیش
۱۴۴. کدام اندیشمند معتقد بود وابستگی و به حاشیه رانده شدن جهان سوم با فرآیند سرمایه داری وابسته دولتی همراه است؟
(الف) سلسو فورتادو (ب) اسوالدو سونکل (ج) بیان چاندرا (د) راثول پربیش
۱۴۵. کدام گزینه از اندیشه های سلسو فورتادو نیست؟
(الف) فورتادو برای توضیح چگونگی تحکیم وابستگی اقتصادی در جهان سوم به نقش نیروهای اجتماعی و سیاسی داخلی، از جمله به نقش دولت می پردازد.
(ب) او معتقد است هیئت های حاکمه در کشورهای وابسته از گروه های مختلفی تشکیل شده است که معمولاً با یکدیگر در ستیزند.
(ج) هیئت حاکمه در این جوامع از یک سو شامل زمینداران سنتی است که به تجارت خارجی وابسته اند و ضمن حمایت از تجارت آزاد با دخالت دولت در اقتصاد مخالفند و بخشی دیگر را سرمایه دارانی تشکیل می دهند که از تجارت آزاد حمایت می کنند.
(د) به نظر فورتادو چنین هیأت حاکمه نامتجانسی در جوامع وابسته موجب کاهش سرمایه داری پیرامونی و وابستگی اقتصاد داخلی به تصمیمات مرکز می شود.
۱۴۶. معتقد است دولت استعماری نماینده هیچ یک از طبقات اجتماعی مستعمره نیست و همه این طبقات را تحت سلطه سرمایه داران متروپل قرار می دهد؟
(الف) سلسو فورتادو (ب) اسوالدو سونکل (ج) بیان چاندرا (د) راثول پربیش
۱۴۷. کدام گزینه از عقاید کاردوسو و فالتو را نیست؟
(الف) وابستگی را وضعیتی پویا می دانند که محصول رابطه متقابل نیروهای داخلی و خارجی است.
(ب) کاردوسو و فالتو در کنار تأکید بر نقش عوامل خارجی به تأثیر نیروها، طبقات و جنبش های سیاسی داخلی در ایجاد و دگرگونی وضعیت وابستگی نیز توجه می کنند.
(ج) آنان معتقدند جنبش های سیاسی مردمی در جهان سوم در شکل دهی به دولت و فراهم آوردن امکان توسعه اقتصادی و گرایش بلندمدت به سمت دموکراسی نقش مهمی ایفا می کنند.
(د) آنان همپای دیگر نظریه پردازان مکتب وابستگی به مطالعه دولت و سیاست در جهان سوم توجه کرده اند.
۱۴۸. کدام گزینه صحیح نیست؟
(الف) به نظر کاردوسو و فالتو، در جهان سوم به دلیل تنوع ساختارهای اجتماعی، تحولات تاریخی و جنبش های سیاسی متفاوت، انواع گوناگونی از توسعه سرمایه داری و دولت در آن ها ظهور کرده است.
(ب) به نظر آنان نظام سلطه در کشورهای جهان سوم نیروی داخلی است که از طریق عملکرد اجتماعی گروه های محلی اعمال می شود.
(ج) به نظر کاردوسو و فالتو بین دو نوع الگوی وابستگی اقتصادهای جزیره ای و اقتصادهای وارداتی ملی تفاوت وجود دارد.
(د) به عقیده کاردوسو و فالتو در اقتصادهای جزیره ای فعالیت های اقتصادی به طور کامل در دست سرمایه های خارجی است.